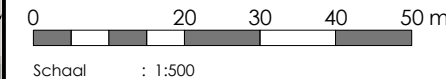

Bijlage 1: Inrichtingsplan

- aan te planten knotboom
- aan te planten fruitboom
- aan te planten boom
- bestaande boom
- bestaand groen
- aan te leggen groen
- tuin
- verharding
- nieuwe bebouwing

Landschappelijke inpassing
Nieuwe Kerkstraat 18 nabij

Project : Landschappelijke inpassing
Deelnemernr : PA22NIJKER
Naam :
Adres : Nieuwe Kerkstraat 18 nabij
PC, Plaats : 3864 ED Nijkerkerveen

Opsteller Plan : E. Timmerman
Datum : Februari 2022
Versie : concept

Landschappelijke versterking Nieuwe Kerkstraat 18 nabij, Nijkerkerveen

Inrichtingsplan

Deelnemernr: PA22NIJKER
Naam:
Straat: Nieuwe Kerkstraat 18 nabij
Postcode, plaats: 3864 ED Nijkerkerveen

E-mail:
Telefoonnr:
Afwijkend postadres: n.v.t.

Opsteller plan: Eward Timmerman

Datum: 8-4-2022

Versie 2

Inrichtingsplan

De initiatiefnemers Nieuwe Kerkstraat 18 nabij, te Nijkerkerveen zijn bezig met een ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied van de gemeente Nijkerk. Er worden drie nieuwe woningen gebouwd aan de Nieuwe Kerkstraat 18 nabij. Om te voldoen aan de planologische procedure vraagt de gemeente Nijkerk onder anderen voor een landschappelijke inpassing van deze ruimtelijke ontwikkeling en het versterken van het omringende landschap. Stichting Landschapsbeheer Gelderland is gevraagd hiervoor een passend advies voor uit te brengen. Dit plan is een samensmelting van een drietal ontwerpprincipes en uitgangspunten. Zo heeft de erfadviseur in dit plan de analyse van het landschap waarin de ontwikkeling plaats vindt (Veenontginningslandschap (bijlage 2a/ 2b)) en de bijbehorende cultuurhistorische (bijlage 3) principes gekoppeld aan de wensen en ideeën van de eigenaar. Uiteraard is er gekozen voor de aanplant van inheemse, lokaal passende boom- en struiksoorten. Beide zijde van de kavel zijn al beplant met knotbomen (wilgen en elzen), deze karakteristieke kavelbeplanting behouden. Voor de erf inrichting is verder gekozen voor een traditionele erfopbouw met een sober karakter (typisch voor de erven in het veenontginningslandschap).

Veder sluit het plan aan op het Beeldkwaliteitsplan Nieuwe Kerkstraat Nijkerkerveen Opgesteld door dhr. A. van der Laan (stedenbouwkundige gem. Nijkerk) en volgt de uitgangspunten in de notitie van het Gelders Genootschap Nieuwe Kerkstraat Nijkerkerveen – uitgangspunten landschappelijke inpassing, erfinrichting en beplanting- opgesteld door dhr. G. Derks (Gelders Genootschap).

Leeswijzer

In het plan wordt per aan te leggen landschapselement een korte toelichting gegeven op de cultuurhistorische waarde van dit element op uw terrein. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt resulterend in een lijst van aan te leggen soorten en aantallen

Beplanting

De beplanting ten behoeve van de landschappelijke versterking bestaat uit de volgende landschapselementen;

- Knip- en scheerheggen [nr. 1,2,3,4]
- Vrij uitgroeiende struweelhaag [nr. 5]
- Vogelbosje en geriefbosje [nvt.]
- Solitaire boom, laanboom of bomengroep [nr. 6,7,8,9]
- Houtwal en houtsingel [nvt.]
- Elzensingel en elzenhakhoutsingel [nr. 10,12,13.]
- Hoogstamboomgaard [extra optie]
- Knotbomen [nvt.]
- Leibomen [nvt.]
- Poel/wadi [nvt.]

1. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Haagstructuur langs de voorzijde van het erf. De haag vormt een natuurlijke scheiding tussen erf en straat.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 35 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 140
Soort	: Haagbeuk (alternatief = liguster/ veldesdoorn/ Eenstijlige meidoorn)
Maat	: 60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten. De hoogte ligt tussen de 1.00 en 1.20 meter. Houd een werkgang vrij tussen sloot en haag voor onderhoud van de haag.

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden.

Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle redenen om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding. Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Knip- en scheerheg

2. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Een deel van de noordelijke kavelgrens aanzetten met een haagstructuur. De haag vormt een natuurlijke scheiden tussen achtererf en agrarisch perceel. Door de haag op een hoogte van 1.20 – 1.60 m te laten uitgroeien blijft het achterliggende landschap beleefbaar.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 15 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 60
Soort	: Eenstijlige meidoorn (alternatief = veldesdoorn)
Maat	: 60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten. De hoogte ligt tussen de 1.20 en 1.60 meter.

3. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

De noordelijke kavelgrens aanzetten met een haagstructuur. De haag vormt een natuurlijke scheiden tussen achtererf en agrarisch perceel. Door de haag op een hoogte van 1.20 – 1.60 m te laten uitgroeien blijft het achterliggende landschap beleefbaar.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 20 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 80
Soort	: Eenstijlige meidoorn (alternatief = veldesdoorn)
Maat	: 60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten. De hoogte ligt tussen de 1.20 en 1.60 meter.

4. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Haagstructuur langs de voorzijde van het erf. De haag vormt een natuurlijke scheiding tussen erf en straat.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 15 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 60
Soort	: Haagbeuk (alternatief = liguster/ veldesdoorn/ Eenstijlige meidoorn)
Maat	: 60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten. De hoogte ligt tussen de 1.00 en 1.20 meter. Houd een werkgang vrij tussen sloot en haag voor onderhoud van de haag.

5. Struweelhaag

Op uw terrein

Een deel van de noordelijke kavelgrens aanzetten met een vrij uitgroeiende haag met inheemse struikvormers. De beplanting sluit aan op de historische kavelbeplanting en zorgt voor luwten en privacy op het woonerf. De struiken bieden tal van dieren bescherming, nestgelegenheid en voedsel.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 25
Plantrijen	: 2 Plantrijen
Plantwijze	: 2 stuks per meter
Aantal	: 100
Soort	: 15 x Eenstijlige meidoorn 15 x hazelaar 15 x vuilboom 15 x gewone vlier 15 x geoorde wilg 15 x lijsterbes 10 x hondsroos
Maat	: 60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Gelderland kent een grote diversiteit aan lijnvormige landschapselementen, waaronder de vrij uitgroeiende haag en de struweelhaag.

De vrij uitgroeiende haag bestaat uit een enkele rij struiken die vrijuit kunnen groeien en de struweelhaag bestaat uit meerdere rijen. De functie van deze hagen was perceelsscheiding en veekering, daarom bestonden de hagen vroeger voornamelijk uit doornsoorten. Soms werden ook nog wat andere struiken en bomen in de haag aangeplant, denk hierbij aan hondsroos, sleedoorn, braam, wilg, eik of es. De hagen boden beschutting voor het vee en zorgden voor gebruikshout. Door de komst van het prikkeldraad, de schaalvergroting en de ruilverkavelingen zijn veel van deze elementen verdwenen. Vaak worden de termen heggen en hagen door elkaar gebruikt, en regionaal hebben ze soms verschillende betekenissen. De term heg gebruiken we voor strak geschoren elementen, de term haag gebruiken we voor de meer breed en hoog uitgroeiende elementen. Soms is er sprake van speciale beheervormen zoals bij het leggen of vlechten van hagen. Hagen hebben een grote natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie.

Struweelhaag

6. Solitaire boom

Op uw terrein

Een beeldbepalende op het voorerf, de bomen zorgen voor structuur en gelaagdheid op het voorerf

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: nvt
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: De boom minimaal 8 meter uit de bebouwing planten
Aantal	: 1
Soort	: 1 x Haagbeuk (alternatief: Paardenkastanje, Berk, Eik, stoofpeer)
Maat	: 12 -14 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebruid door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

Solitaire boom

7. Solitaire boom

Op uw terrein

Een beeldbepalende op het voorerf, de bomen zorgen voor structuur en gelaagdheid op het voorerf

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: nvt
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: De boom minimaal 8 meter uit de bebouwing planten
Aantal	: 1
Soort	: 1 x Stoofpeer (alternatief: Haagbeuk, Berk, Eik, Paardenkastanje)
Maat	: 12 -14 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

8. Solitaire boom

Op uw terrein

Een beeldbepalende op het achtererf.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: nvt
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Plantafstand minimaal 10 meter. De boom minimaal 10 meter uit de bebouwing planten
Aantal	: 1
Soort	: 1 x Zomereik (alternatief: Haagbeuk, Berk, Paardenkastanje)
Maat	: 10 -12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

9. Solitaire boom

Op uw terrein

Een beeldbepalende op het achtererf.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	Plantafstand 8 meter. De boom minimaal 8 meter uit de bebouwing planten
Aantal	:	1
Soort	:	1 x Zoete kers (Haagbeuk, Eik, Berk, Paardenkastanje)
Maat	:	10 -12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

10. Elzensingel en elzenhakhoutsingel

Op uw terrein

Herstellen van de karakteristieke kavelbeplanting. De oostelijke kavelgrens aanzetten met een houtsingel. De beplanting zorgt voor luwten en privacy op het erf.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 40 m
Plantwijze	: Plantafstand 2 stuks per meter
Aantal	: 80
Soort	: 40 zwarte els (175-200 cm) 10 x lijsterbes 10 x hazelaar 10 x gewone vlier 10 x veldesdoorn
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Elzensingels ontstonden spontaan op slootkanten, langs perceels- en eigendomsgrenzen door elzenaadjes die daar kiemden. De vroegere boeren waren blij met de op hun perceelsranden kiemende boompjes en zaagden ze periodiek af voor brandhout en gebruikshout. Veel singels bevatten naast de zwarte elzen (*Alnus glutinosa*) ook een ondergroei van struiken zoals de meidoorn. Dit zorgde ervoor dat de elzensingel ook een veekerende functie had. Later werd het elzenhout ook gebruikt in ijzersmelterijen voordat de steenkool het hout verdrong. Door de ruilverkavelingen en schaalvergroting in de landbouw zijn helaas veel elzensingels verloren gegaan.

Elzensingel

11. Elzensingel en elzenhakhoutsingel

Op uw terrein

Herstellen van de karakteristieke kavelbeplanting. De westelijke kavelgrens aanzetten met een houtsingel met daarin enkele knotbomen. De beplanting zorgt voor luwten en privacy op het erf.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 50 m
Plantwijze	: Plantafstand 2 stuks per meter
Aantal	: 100 + 5 wilgen staken
Soort	: 50 zwarte els (175-200 cm) 10 x lijsterbes 10 x hazelaar 10 x gewone vlier 10 x veldesdoorn 10 x geoorde wilg 5 x schietwilg (staak)
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

12. Elzensingel en elzenhakhoutsingel

Op uw terrein

De bestaande singel tussen beide erven versterken zodat er een gesloten beplantingsstrook ontstaat en de singel doorplanten tot aan de sloot (voorzijde).

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 40 m
Plantwijze	: Plantafstand 2 stuks per meter/ aanvullen
Aantal	: 25
Soort	: 5 zwarte els (175-200) 5 x lijsterbes 5 x hazelaar 5 x gewone vlier 5 x veldesdoorn
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

Hoogstamboomgaard (extra optie, geen verplicht onderdeel van deze landschappelijke versterking)

Op uw terrein

Op het achtererf een boomgaardje aanplanten.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 20 meter
Breedte	: 20 meter
Plantwijze	: Plantafstand 8- 10 meter
Aantal	:
Rassen	: Zie rasantabel
Maat	: hoogstam
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen.

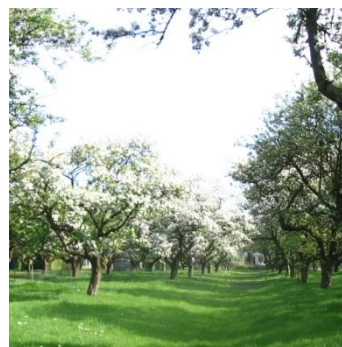
Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam). Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen.

Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

Rasantabel:

Ras	moes/hand	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaar	ziektes
appel						
Lemoenappel*	hand/moes	zachtzuur	vroeg	oktober	zeer goed	ongevoelig
Schone van Boskoop*	hand/moes/keuken	Zuur	Vroeg	eind sep	zeer goed	Gevoelig
Lunterse pippeling	hand/moes	lichtzuur	midden	oktober	zeer goed	ongevoelig
peren						
Pondspeer	stoof	zoet	Laat	Oktober	Zeer goed	ongevoelig
Beurre d'Hardenpont	hand	sappig	vroeg	oktober	zeer goed	ongevoelig
Jodenpeer	hand	sappig	midden	oktober	goed	ongevoelig
pruimen						
Dubbele Boerenwitte*		wit	vroeg	half aug		ongevoelig
Belle de Louvain*		blauw	laat	half aug		ongevoelig
Italiaanse Kwets*		blauw	laat	begin sept		ongevoelig

Hoogstamboomgaard

Beplantingslijst

Onderstaande plantsoenlijst omvat de beplanting die nodig is om het voorgestelde plan uit te voeren.

Ontwikkeling Nieuwe Kerstraat			
Nederlandse naam		Maat	Aantal
Bosplantsoen 2 jarig maat 60-80			
Veldesdoorn/ Spaanse aak	Acer campestre	60-80	25
Haagbeuk	Carpinus betulus	60-80	200
Hazelaar	Corylus avellana	60-80	40
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	60-80	155
Vuilboom/ Sporkhout	Rhamnus frangula	60-80	15
Hondsroos	Rosa canina	60-80	10
Geoorde wilg	Salix aurita	60-80	25
Gewone Vlier	Sambucus nigra	60-80	40
Lijsterbes	Sorbus aucuparia	60-80	40
Veren			
Zwarte els (tbv knot)	Alnus glutinosa	175-200	95
Staken tbv knotboom aankoop	Salix alba	Staak	5
Boompalen			
Boompalen (incl. band en spijkers)	Onbehandeld	8x250	4
Boombeschermer	Anti knab	78	1
Laanbomen			
Zoete kers	Prunus avium	10-12	1
Haagbeuk	Carpinus betulus	10-12	1
Zomereik	Quercus robur	10-12	1
Fruitbomen			
Peer	Oranjepeer	hoogstam	1

*Soorten kunnen in overleg met de gemeente worden gewijzigd

**Hoogstamfruitbomen zijn niet opgenomen in deze plantsoenlijst omdat dit geen verplicht onderdeel is van deze landschappelijke inpassing en gezien kan worden als een extra toevoeging

Bijlage 1 Plankaart

Bijlage 2a Het (Veen) ontginningslandschap:

De nadruk ligt hier op het behouden van de structuren kenmerkend voor het (Veen) ontginningslandschap (deeltype jonge veen-en turfontginningen):

- Behoud en versterking van smalle open structuren en zichtrelaties naar het achterliggende landschap.
- Herstel en behoud laanbeplantingen (eiken, wilgen en elzen) ter geleiding van de ontginningsas.
- Herstel en behoud van rijen knotbomen en houtsingels in de karakteristieke richting.

Kavel vorm

- Langwerpige stroken (slagen)

Bouwblok omvang structuur

- Bebouwing in de lengterichting van het landschap plaatsen.
- Bijgebouwen integreren in, of plaatsen achter (ten opzichte van de openbare weg), het woongebouw/de woongebouwen.
- Bijgebouw en/of bedrijfsgebouw ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Te bereiken door middel van ligging en beplanting. Een lagere goothoogte kan dit effect versterken. Op deze manier wordt een goede presentatie van de gehele bebouwingscluster naar de openbare weg bewerkstelligd.

Erfinrichting/ beplanting

- (Knot)elzen- of (Knot)wilgen langs sloten en op de kavelgrenzen in de lengterichting van het landschap.
- Voorzijde complex inrichten als weide, moes- of siertuin.
- In de voortuinen bij voorkeur kiezen voor het karakter van een traditionele boerentuin. Passende soorten: sering, boerenjasmijn, struikrozen, bessen, hortensia. (Geen coniferen, laurierkersen, rododendron of andere exotische beplanting).
- Solitair of boomgroepen op het erf.
- Elzensingels ter verzachting van de lange gevels.

Bijlage 2b Nieuwe Kerkstraat Nijkerkerveen – uitgangspunten landschappelijke inpassing, erfinrichting en beplanting

Opdrachtgever: Gemeente Nijkerk/Opgesteld door: Gerard Derks (Gelders Genootschap)
7 september 2021

De locatie is volgens het Landschapsontwikkelingsplan gelegen in het slagenlandschap van het deelttype “jonge veen-en turfontginningen” met als karakteristieke landschapselementen: boomrijen, elzensingels, knowilgen, poelen, grasland en sloten.

* Algemene richtlijnen

De algemene richtlijnen voor dit landschapstype zijn:

- het behouden en versterken van de boomsingels;
- het behouden van de relatief smalle kavelbreedte;
- het handhaven en versterken kleinschaligheid door landschappelijke elementen op erf- en perceelsgrenzen en aansluiten op al bestaande groenstructuren: boomsingels, elzensingels, rijen knotbomen.

* Erfinrichting en oriëntatie

Met betrekking tot de erfinrichting en oriëntatie gelden de volgende ontwerprichtlijnen:

- de erven zijn compact van opzet;
- de bouwblokken houden de richting aan van de bestaande kavelstructuur, zijn regelmatig en eerder smal en diep dan breed. Dat betekent op deze locatie het respecteren van de bestaande verkaveling met aan de oostzijde een smalle kavel en aan de westzijde een bredere kavel (als op pagina 7 van de stedenbouwkundige schets). De nokrichting van de bebouwing op de oostelijke, smalle kavel in lijn met de lengterichting van de kavel, dus haaks op de straat.
- één inrit per kavel;
- aan de voorzijde een tuinachtige sfeer;
- aan zij- en achterkanten informeel en landschappelijk ingericht.
- Zo mogelijk wat doorzichten naar achteren behouden over beide kavels, hierbij rekening houden met situering bebouwing en beplanting.

* kavelgrens- en erfbeplanting

Voor wat betreft de kavelgrens- en erfbeplanting gelden de volgende ontwerprichtlijnen:

- Noord-zuidgerichte kavelgrensbeplanting:
 - a. de bestaande kavelgrensbeplanting tussen beide percelen behouden en aanvullen tot aan de straat.
 - b. langs de kavelsloot aan de oostzijde een boomsingel aanplanten met zwarte els (hoofdboom), aangevuld met knotwilgen en/of (knot)essen.
 - c. langs de westelijke kavelgrens kavelgrensbeplanting aanbrengen in overeenstemming met die tussen beide percelen.
- De erven aan voorzijde van de straat scheiden door middel van een lagere gesneden haag (maximaal 1,20 meter hoog), bij voorkeur haagbeuk, eventueel liguster.
- In de voortuinen bij voorkeur kiezen voor het karakter van een traditionele boerentuin. Passende soorten: sering, boerenjasmijn, struikrozen, bessen, hortensia. (Geen coniferen, laurierkersen, rododendron of andere exotische beplanting).
- De erven aan de achterzijde begrenzen met meer vrij groeiende hagen (meidoorn of veldesdoorn) of eventueel een houtwal met bomen (eik, ruwe berk, zwarte els en lijsterbes) en struiken (meidoorn, veldesdoorn, boswilg, hondsroos).
- Op beide erven een of meer solitaire bomen planten. In dit landschap en op deze locatie passende solitaire bomen zijn eik, paardenkastanje en berk.

De precieze plannen voor de beplanting (situering, soorten) dient – in samenhang met de bebouwing – uitgewerkt te worden op een meer gedetailleerde terreinrichtingsschets waarop zowel de bebouwing als de beplanting is aangegeven en waarbij het onderscheid tussen te handhaven en toe te voegen beplanting duidelijk is weergegeven.

Bijlage 3 Boerenerven

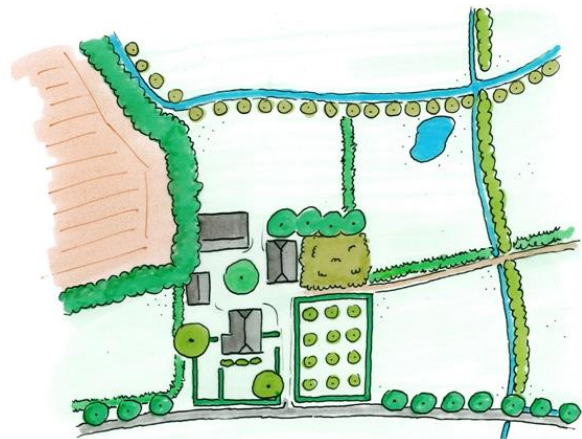
Traditioneel gebruik

Van oudsher stonden boerderijen en boerenerven in dienst van de agrarische bedrijfsvoering. Alles wat te vinden was op en rond het erf had een functie. Nut ging altijd voor sier en niets was toevallig.

De boerenerven verschillen per regio. De grondsoort en de oorspronkelijke agrarische bedrijfsvoering had grote invloed op de inrichting van het erf en de keuze van bomen en struiken. Maar ook de godsdienst drukte onbewust een stempel op het erf. Katholieke erven in het rivierengebied stonden vol bloemen, terwijl in de protestantse gebieden van de achterhoek het erf veel eenvoudiger was ingericht, zonder uitbundige bloemen.

Opbouw van een boeren erf

Ook de taakverdeling tussen de boer en boerin heeft een belangrijke invloed gehad op de traditionele erfinrichting. De taken waren duidelijk verdeeld en daarmee de grond rondom de boerderij ook. De vrouw had de verantwoordelijkheid over het woongedeelte, het daar dichtbij liggende terrein met de bleek, de moestuin, de huisweide, eventueel de siertuin met

boeren erf met een voor en achter structuur

bloemperken en de boerenboomgaard. Op de boerderij werd dat meestal "voor" genoemd en "voor" was het domein van de boerin. Voor deze delen van het boeren erf was een goede zichtbaarheid vanuit het woonhuis vereist, omdat in de boomgaard bijvoorbeeld de jonge kalveren liepen, die extra aandacht nodig hadden.

De man had de verantwoordelijkheid voor de dieren, de wagens, de werktuigen en het bedrijfsgebouwen. Kortom, hij had de zorg voor "achter".

"Voor" is van oorsprong meestal een stuk groener dan "achter". Voor staan de meeste bloemen, struiken en bomen. Ook speelde aan de voorkant het laten zien dat het goed ging, een belangrijke rol. Daarom werden daar later parkbomen zoals de treurbeuk, de paardekastanje, de rode beuk, (lei)linden en sierstruiken, kortom, de wat meer luxe soorten, aangeplant. Het voorste deel van het boeren erf was meer gericht op het gezin en had een bepaalde beslotenheid.

Aan de achterkant moest men ruimte hebben om met paard en wagen te manoeuvreren en later met steeds groter wordende tractors. "Achter" stonden ook de schuren. De boer was er de hele dag te vinden. Hij hield zich bezig met het bewerken van het land, de verzorging van het vee óf met onderhoud en reparaties aan machines en bedrijfsgebouwen. "Achter" werden de zakelijke contacten met de omgeving afgehandeld, koop en verkoop van zaken vonden vooral daar plaats. Aan de achterkant lag ook de verbinding met de bij het bedrijf behorende percelen.

De beplanting aan de achterkant bestond meestal uit bomen en struiken die ook in de omgeving voorkwamen. De beplanting achter was hoog, los en afwisselend en bestond uit singelachtige beplantingen. Ook kwamen vaak solitaire bomen voor.

Voor en achter worden nog altijd door een denkbeeldige lijn tussen de verschillende gebouwen van elkaar gescheiden. Deze lijn kan globaal over het gehele erf worden doorgetrokken, waardoor de functionele scheiding tussen wonen en werken goed zichtbaar wordt.

Variatie

Vanwege de functionaliteit van veel landschapselementen was er van oudsher veel beplanting op en rondom het erf aanwezig. Dit zorgde voor een grote variatie aan beplanting en beplantingsstructuren. Landschapsbeheer Gelderland streeft er dan ook naar deze structuren weer terug te brengen op erven, aan de hand van onze 4 lagen benadering. Dit houdt in dat we zowel kruiden, hagen, hoogstamfruit en singels met hoge bomen graag op erven zien. Dit vergroot de biodiversiteit en biedt veel kansen voor vogels en zoogdieren.

Bijlage 4 Algemene plant informatie

Struiken en bosplantsoen

Algemeen

Dit zijn soorten die of in een rij of per oppervlakte beplant worden. De maat van het geleverde materiaal is doorgaans 60-100 cm hoog. Struiken planten we 1,25 x 1,25 meter uiteen. Bosplantsoen 1,50 x 1,50 meter. In de meeste gevallen krijgt u een gevarieerd sortiment. Er zitten dan wat boomvormers in en wat struikvormers. Met name de manier waarop de menging wordt uitgevoerd kan bepalend zijn voor een goed of minder goed resultaat.

Boomvormers:

Berk, Es, Els, Eik, Beuk, Esdoorn zijn boomvormers die ook in een beplanting met struiken kunnen voorkomen. De boomvormers dient men als ze gemengd worden geplant met struiken in het midden van een beplanting (niet aan de rand dus) aan te leggen.

Struikvormers:

Gelderse roos, Sleedoorn, Kardinaalsmuts, Hondсроos en Egelantier zijn soorten die aan de rand van een beplanting het beste resultaat leveren.

De Krent, Vuilboom, Hulst, Lijsterbes, Kornoelje en Hazelaar zijn de soorten die beter schaduw verdragen kunnen. Het is dan wel raadzaam om deze soorten in groepjes (wanneer mogelijk, 3-5 stuks) aan te planten.

Aanleg

De beplanting kan in verschillende verbanden aangeplant worden, in rijen, in driehoeksverband, in een wildverband enz. Voor alle verbanden geldt dat er in zwarte grond geplant dient te worden. Van tevoren ploegen, spitten of frezen is van groot belang. Daarnaast dient de grond onkruid vrij te zijn en na aanplant ook de eerste jaren onkruidvrij te blijven (gebruik geen gif aangezien de jonge aanplant hier sterk van te lijden heeft).

Het planten zelf kan vrij vlug uitgevoerd worden. Let op dat u niet te diep plant. De diepte is o.a. afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat, (houdt de grond op de schop), plaats het plantje zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl u het plantje vasthoudt. De grond iets aanduwen.

Onderhoud

De beplanting begint klein, na 2 tot 3 jaar echter zal de beplanting gesloten raakt (d.w.z. de takken van de beplanting elkaar raken) er moet worden gesnoeid.

Een beplanting van alleen struikvormers kunt u onderhouden om jaarlijks takken die problemen geven af te knippen. Ook is het mogelijk om dunningen uit te voeren, door struiken af te zetten. Zo kunnen de struiken zich ontwikkelen tot een mooie dichte, met kleurige bessen en bloemen, groene beplantingsvorm. Doet u daarna niks meer dan

schieten bepaalde soorten door en wordt de beplanting hol van onderen. Er moet een verjonging plaatsvinden.

Verjonging, als de struiken mooi in sluiting zijn, kan plaatsvinden door bijvoorbeeld jaarlijks 1/4 deel af te zetten (niet te laag 15-20 cm). Na 4 jaar is de gehele beplanting dan verjongd. Dit afzetten kan het beste, evenals de dunningen in het najaar plaatsvinden.

Voor een beplanting met alleen boomvormers, wat op termijn dus bos dient te worden geldt dat de plantafstand groter is namelijk 1.50 x 1.50 meter en dat het daardoor de eerste jaren niet nodig is om te snoeien e.d. Wanneer de beplanting in sluiting komt, d.w.z. dat de kruinen van de bomen elkaar raken dan is het zaak om de zogeheten "blijvers" te kiezen. Met andere woorden welke bomen mogen groot en oud worden. Deze bomen moeten de ruimte krijgen om zich in goed te kunnen ontwikkelen, de bomen die rechtstreeks de blijvers hinderen kunnen verwijderd worden. Deze dunning moet verstandig uitgevoerd worden, haal niet teveel weg. Dit proces kan op de langere termijn nog eens uitgevoerd worden zodat de bomen die uiteindelijk moeten overblijven wederom meer ruimte krijgen.

Wilt u een beplanting krijgen van bomen met daaronder een struikenetage dan dient u de struiken/boompjes die u wilt behouden vrij te stellen door, wanneer de beplanting gesloten raakt, de omliggende beplanting af te zetten op 15-20 cm boven de grond. Laat de beplanting weer in sluiting komen en herhaal dan deze ingreep. Op deze manier krijgt u een mooie dichte beplanting met opgaande soorten. Dit snoeien kan het beste in het najaar plaats vinden.

Voor alle drie de beplantingsvormen geldt dat water geven en onkruidbestrijding in de eerste jaren van groot belang is. Ook is het belangrijk dat het vee of het wild niet bij de jonge beplanting kan komen. Tevens is het raadzaam om voor het juiste onderhoud de cursus landschappelijke beplantingen van Stichting Landschapsbeheer Gelderland te volgen.

Heggen en Hagen

Algemeen

Door het regelmatig knippen van bepaalde boom- en struiksoorten kan er een haag ontstaan. Dit knippen zorgt ervoor dat er geen verticale groei plaatsvindt, en dat daardoor de beplanting dichter wordt. Soorten die gebruikt worden als haag zijn o.a. beuk, veldesdoorn, haagbeuk, taxus, hulst, mei- en sleedoorn en liguster. De hoogte van het plantmateriaal is doorgaans 60-100 cm.

De haag dient minimaal een op halve meter van de erfgrens geplant te worden. De plantafstand is doorgaans om de 25 cm, 4 per meter dus. Taxus en hulst kunnen om de 40 cm geplant worden (5 per 2 meter).

Aanleg

Graaf een geul langs een gespannen lijn van ongeveer 50 cm diep. Vul deze aan met compost of goede potgrond voor een betere groei. Verdeel eerst de planten langs de geul en plant ze vervolgens. Voor een mooie strakke haag kan het raadzaam zijn om de eerste jaren de haag tussen twee draden te laten opgroeien.

Knip direct na het planten 15-20 cm uit de kop van het plantje, dit stimuleert om sneller en breder te groeien. Liguster daarentegen kan men het beste direct na het planten tot 15 cm boven de grond afknippen (eenmalig), zo ontstaat een betere vertakte en dichtere haag.

Onderhoud

Een haag wordt bij voorkeur twee maal per jaar geknipt. Wanneer jaarlijks eenmaal wordt geknipt, wat de haag een wat ruwer voorkomen geeft, kan dit het beste na de langste dag gebeuren (eind juni). De hoofdgroei is dan al voorbij.

Knipt men twee maal dan zijn de maanden mei en september geschikt. Knip wanneer het bewolkt, niet te warm is. De uiteindelijke hoogte van de haag is afhankelijk van het knippen. Houdt daarbij het doel van de haag duidelijk in ogenschouw.

De eerste jaren na aanplant moet er goed voor de plantjes gezorgd worden, dit houdt in:

- Water geven in droge perioden. (2 x per week een grote hoeveelheid)
- Beschermen tegen vraat van geiten, paarden, koeien, konijnen enz door de dieren minimaal 1 meter van de haag te houden.

Fruitbomen

Algemeen

Cultuurhistorisch bekeken stonden er altijd fruitbomen rond een boerderij, en dan altijd hoogstamvruchtbomen. Dit zijn geënte vruchtbomen - dit is een methode om fruitbomen te kweken - waarvan de kruin hoger is dan 1.80 meter. De entplaatsen zijn duidelijk te herkennen aan een verdikking op de stam met extra schorsvorming. Hoogstamvruchtbomen hebben relatief veel ruimte nodig om hun karakteristieke vorm te kunnen bereiken. Een plantafstand van minimaal 8 x 8 meter is dan wenselijk. De naam labels kunt u het beste (het eerste jaar) aan de boom laten zitten zodat u later nog weet wat waar staat. (de labels worden met de tijd wel vaal) Een schetsje biedt uitkomst.

Aanleg

Voor de aanleg van een nieuwe beplanting dient u de grond voor te bewerken, zodat de beplanting voorspoedig zal aanslaan. De bodem moet goed doorwortelbaar zijn en voldoende voedingsstoffen en vocht bevatten.

De plantplaats dient onkruidvrij gemaakt te zijn en een eventuele graszode moet worden weggestoken. Vervolgens graaft men een plantgat met de afmetingen van 70 x 70 x 70 cm. De onderkant van het plantgat net voor het planten even los spitten. Dan van de te planten boom eventuele lange of gebroken wortels terugsnoeien en voorzichtig in het plantgat plaatsen.

De entplaatsen dienen altijd boven de grond te blijven na planten. Voor een goed resultaat is het belangrijk dat u wat zwarte grond of wat compost mengt met de vrijgekomen grond waarmee u het gat weer dichtgooit. Gebruik hiervoor geen mest of kunstmest. De grond een beetje aandrukken, niet te hard, u verdicht de grond, wat nadelig is voor de boom.

De boompaal plaats u (voordat de boom geplant wordt) aan de windzijde, meestal het zuidwesten. De paal zorgt er voor dat de boom niet om- of scheef waait. De boompaal hoeft niet verduurzaamd te zijn aangezien deze maar een drie tot vier jaar mee hoeft te gaan. De boom is dan echter sterk genoeg om het alleen te redden. De boompaal moet minimaal 75 cm in de grond komen te staan zodat er nog 1,50 a 1,75 meter boven de grond uit steekt. Denk aan kabels en leidingen!!!

De boomband in een achtvorm (niet te strak) rond de boom plaatsen en aan de paal vastspijkeren. De afstand tussen de boom en de paal ongeveer een voetbreedte (10-15 cm).

Bevestig de band aan de bovenkant van de paal. Wanneer u beschadiging door konijnen, muizen, katten of door maaimachines kunt verwachten dan dient u een zogeheten boomhuls om de stam te plaatsen. Dit is een vrij goedkope manier om uw bomen goed te beschermen. Na plaatsing dient u de grond rond de boom vrij te houden van onkruid en gras.

Onderhoud

De eerste jaren na aanplant moet er goed voor de bomen gezorgd worden, Dit houdt in:

- Water geven in droge perioden. (2 x per week een grote hoeveelheid)
- Beschermen tegen vraat van geiten, paarden, konijnen, hazen enz door de bomen te omgazen of op een andere manier te beschermen (bedenk dat m.n. geiten op hun achterpoten kunnen staan en dus vrij hoog schade kunnen aanbrengen.
- Het snoeien van fruitbomen is geen gemakkelijke zaak, het is niet mogelijk om hier een volledige handleiding te geven. Het volgen van een speciale cursus kan raadzaam zijn. Deze wordt jaarlijks ook door Stichting Landschapsbeheer Gelderland verzorgd.

Voor plantinstructie: www.landschapsbeheergelderland.nl